

Biuletyn Informacyjny URBACT

październik 2016



List z Ameryki

Artykuł źródłowy:

<http://www.blog.urbact.eu/2016/03/letter-from-america/>

Boston Brahmins

Która metropolia otrzymała niedawno niechlubny tytuł dużego amerykańskiego miasta o największych nierównościach? Detroit? Nowy Orlean? Okazuje się że jest to Boston. Niedawno badania Instytutu Brookings pokazały, że osoby w mieście z 95 procentu dochodów zarabiały 17,8 razy więcej od tych z 20 procentu! To może dziwić, biorąc pod uwagę reputację Bostonu, jako bogatego, gościnnego, liberalnego miasta z jednymi z najlepszych uniwersytetów na świecie. Taki stan rzeczy wstrząsnął organami władzy i zmusił je do działania. Burmistrz Martin Walsh został koordynatorem szeroko zakrojonego programu ekonomicznego i integracyjnego.

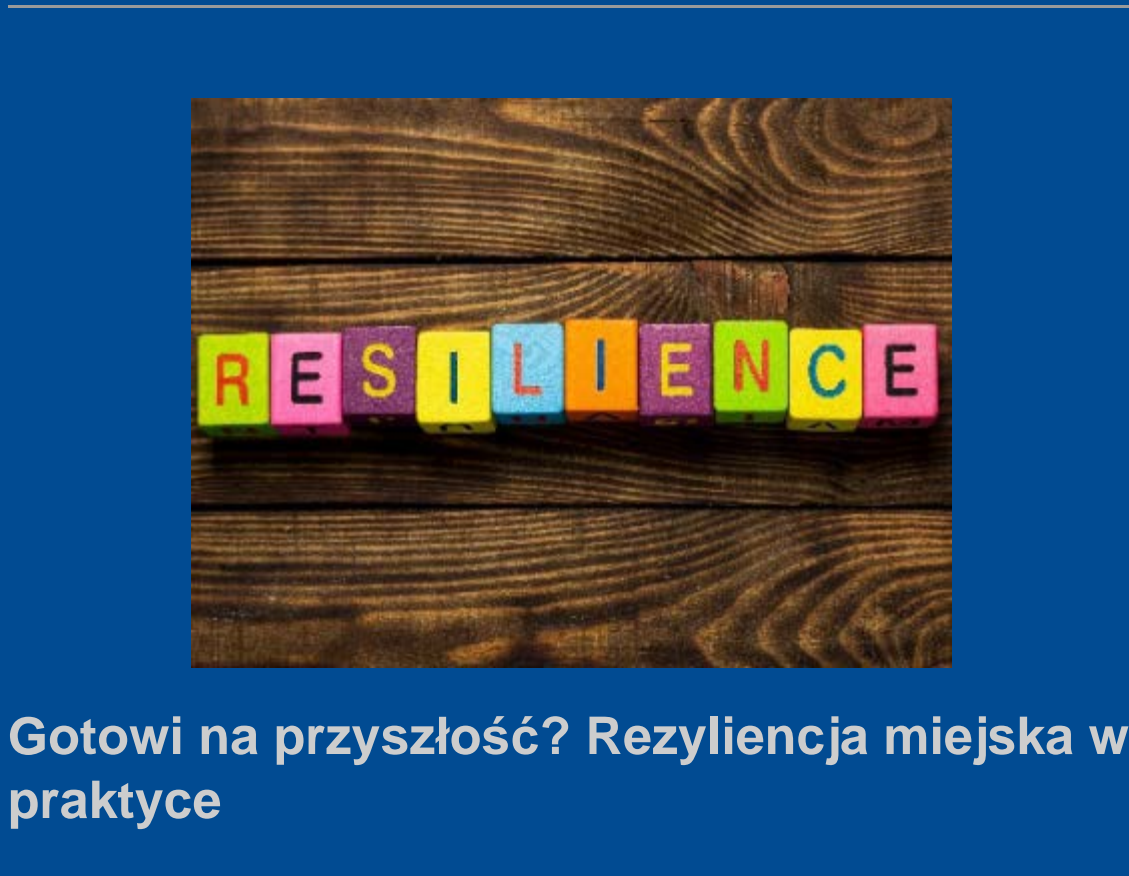


W ramach tego programu na początku marca 2016 r. na zaproszenie burmistrza przyjechała do miasta grupa dwunastu amerykańskich i europejskich ekspertów. W związku z udziałem Bostonu w Fundacji Rockefellera, Stans Atlantic Policy Lab przy wsparciu [Fundacji Betelmsmanna](#) i [Funduszu German Marshall w Stanach Zjednoczonych](#) opracowali program [100 Rezyliencyjnych Miast](#) (100 resilient cities).

Spedziliśmy intensywny tydzień, szukając możliwości wspomaganie równości w Bostonie. Szukaliśmy nowych perspektyw dla całego miasta, jak również dla dwóch najbardziej zaniedbanych dzielnic miasta. Pierwszą była Roxbury, w której 62% mieszkańców jest czarnoskóra, a [Mediana majątku netto](#) według Banku Rezerwy Federalnej wśród różnych rodzin wynosi 247.500 \$ i odpowiednio 8 \$ dla czarnych gospodarstw domowych. Drugą był Winthorn, w której działa lotnisko miejskie, jest niską jakością powietrza i jest w przeważającej części miejscem zamieszkania ludności latynoskiej (55% wg. oficjalnych danych) z dodatkową wysoką liczbą nielegalnych imigrantów.

Obie te dzielnice posiadają kapitał do wykorzystania dla ich lepszej przyszłości. Poziom spójności społecznej w Roxbury jest wysoki i posiada o dobrą lokalną infrastrukturę komunikacyjną. Ludność we wschodnim Bostonie jest młoda (75% osób w wieku poniżej 17 roku życia i ma pochodzenie latynoskie), rozwijający się sektor małych przedsiębiorstw oraz jest położony blisko centrum miasta. Na początku maja nasza grupa przedstawiła miastu propozycje promowania równości w na poziomie poszczególnych dzielnic i całego Bostonu.

Poszerzająca się nierówność - Miejskie Wyzwanie XXI wieku



Miasta zawsze były miejscem, gdzie bogaci i biedni żyli blisko siebie. Tak naprawdę to jest jedna z ich największych atrakcji - razem z obywatelką otrzymywania szansy i otwartą drogą do zmiany statusu społecznego. Wielu osób uważa, że zakres tej mobilności społecznej jest ograniczony, ze względu na polaryzację społeczno-ekonomiczną, napędzaną przez neoliberalną politykę gospodarczą.

Niektórzy wybitni myśliciele mijskiej, np. bostoński [Ed Glaeser](#) są zdania, że pomimo tego nadal miasto przyciąga biednych. Jego zdaniem ubóstwo wiejskie jest jeszcze gorszą alternatywą.

Ale rośnie liczba komentatorów, który twierdzą coś przeciwnego, podkreślając szkodliwy charakter powiększania się nierówności. W Stanach Zjednoczonych uczucie przegrania i niezadowolonia wśród klasy robotniczej (tłumaczonej) w Ameryce jako "klasa średnia") jest silnie podsypane w przedwybiorczej kampanii wyborczej przez outsiderów, takich jak Sanders i Trump. Przyszła to niedawno inny profesor Harvardu, [Michael Sandel](#), stwierdzając że obje pozyskują gniew zwykłych ludzi związanym z długotrwałym rozluźnianiem gospodarki amerykańskiej i towarzyszącym mu upadku mobilności społecznej. Zwiążeje podsumowując: "Amerykański sen żyje, ma się dobrze i mieszka w Danii."

Uczenie się przez działanie i dzielenie się

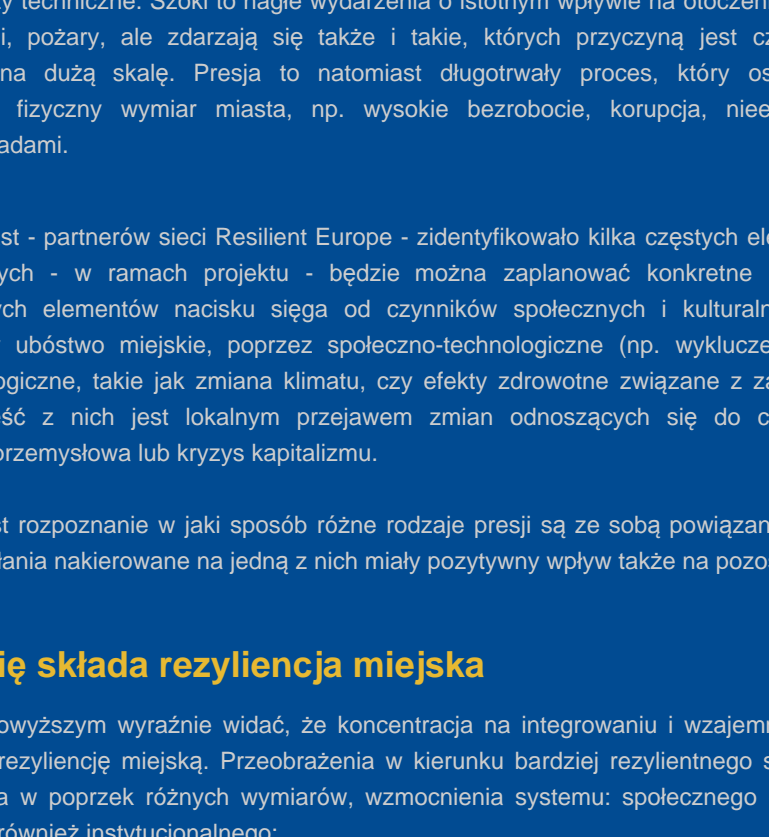
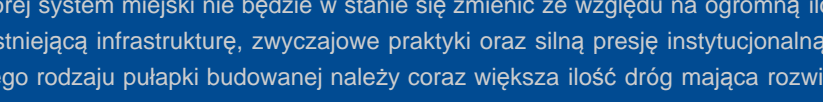
Wiele miast jest zaniedbanych efektami powiększania się nierówności. Poza ochroną środowiska jest to prawdopodobnie największe wyzwanie z jakim mamy do czynienia. To istotne że miasta nie stawiają mu czoła samodzielnie. Dłatego należy uznać bostoński śmiały krok otwarcia swojego miasta na kontrolę zewnętrzna, a także jej wspierania za właściwi i oczekiwani. Jeszcze w tym roku Ateny, kolejne ze 100 rezyliencyjnych miast, zastosuje to doświadczenie. Platformy bezpośrednich relacji odgrywają kluczową rolę w budowaniu zaufania i tworzeniu przestrzeni, w których może zachodzić proces skutecznego uczenia się i transferu doświadczeń.

Po powrocie do Europy, Komisja Europejska uruchomiła własną platformę bezpośrednich relacji w postaci Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Miejskich (UDN). Jego celem jest wykorzystanie najbardziej efektywnego funduszu inwestycyjnego UE poświęconego obszarom miejskim. Oznacza to zbliżenie się do siebie miast, aby mogły uczyć się od siebie nawzajem, a kluczowym w tym względzie kierunkiem jest platforma wzajemnej oceny UDN, która rozpoczęła działanie w Sewilli w styczniu tego roku. Cztery miasta podzieliły się tam doświadczeniami z wdrażania zintegrowanego zrównoważonego rozwoju miejskiego. Kolejny raz wymaga to od uczestniczących miast otwarcia się na partnerów, dzielenia się swoimi doświadczeniami i czerpania z krytycznej oceny swoich przyjaciół, mogących udzielać rad odnośnie przyszłych rozwiązań.

Zintegrowany, zrównoważony rozwój obszarów miejskich jest trudny. Gdyby był łatwy, wszystkie miasta mogłyby tak je skutecznie wdrażać a wtedy że tak nie jest. Program URBACT jest beyond w ponad dziesięcioletnie doświadczenie w budowaniu potencjału miast w tym zakresie. Działamy poprzez zapewnienie bezpiecznej wspólnej przestrzeni i poprzez wspieranie miast w uczeniu się przez działanie. Na tym skupiają się nasze Sieci Planowania Działań, a także będzie tak w naszych nowych [Sieciach Wdrażania](#), które rozpocząły działanie w drugiej połowie 2016 r.

Współpraca między miastami znaczy teraz więcej niż kiedykolwiek wcześniej, ze względu na złożoność wyzwań, przed którymi stojmy. W całej Europie, możemy wyzystać szeroki wachlarz narzędzi wsparcia, aby tak mogło się to udać. Ale podczas, gdy świat staje się coraz mniejszy, a nasze doświadczenia zbliżają się do siebie, istnieje rosnąca potrzeba szerszych globalnych platform, takich jak Transatlantic Policy Lab, aby poszerzać te doświadczenie uczenia się.

[Ecky Adams](#)



Wkrótce wystartuje nabór na dobre praktyki!

Artykuł źródłowy:

<http://urbact.eu/good-practice-call-soon-be-launched>

W ubiegłym tygodniu w Bratysławie, Komitet Monitorujący URBACT wyraził zgodę na uruchomienie nowego rodzaju naboru na wyselekcjonowane dobre praktyki. W oparciu o europejskie rozwiązania miejskie, nabór ma na celu stworzenie puli europejskich dobrych praktyk, które będzie można zrozumieć, dopasować i użyć ponownie przez miasta w całej Europie, a także poza nią.

Data rozpoczęcia - grudzień 2016

Miasta stoją w obliczu wspólnych wyzwań w całej Europie. Ma to odzwierciedlenie w uzgodnionym w maju 2016 r. Pakcie Amsterdamskim. Cementuje Agendę Miejską UE i ustanawia jasne priorytety, którymi trzeba się zająć.

Miasta to miejsca, w których najpewniej znajdziemy rozwiązania strasznych wyzwań XXI wieku. Są już w awangardzie walk z problemami środowiskowymi, gospodarczymi i społecznymi. Tak więc, w jaki sposób sprawiamy, by dzielono się tymi rozwiązaniami i, co ważniejsze, by zostały upowszechnione tak bardzo, jak to możliwe?

Od 14 lat, w ramach programu URBACT w całej Europie, współpracujemy w budowaniu większej wiedzy i dzielenia się nią. Do tej pory, punktem wyjścia dla miast uczestniczących było określone wspólne wyzwanie, dające punkt zaczepienia do podjęcia współpracy.

Nowe rodzaje sieci

W tym roku poszerzymy nasz repertuar narzędzi wsparcia dla miast, wraz z wprowadzeniem Sieci Transferu Dobrych Praktyk. Będą stanowić nową koncepcję sieci, ponieważ partnerstwa będą budowane według ustalonego modelu dobrej praktyki, tzn. sprawowanego rozwiązania z potencjałem do jego transferu. Kwestia możliwości przeniesienia jest podstawową ważną.

Teraz w epoce informacji zalewani jesteśmy przykładami dobrych praktyk w miastach. Dobra praktyka nie powinna jednak być celem samym w sobie. Nasze zadanie to wspieranie rozprzeczania zintegrowanego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. W związku z tym, w podstawa nowego modelu sieci URBACT będzie znajdować się proces transferu, a także zdolność dopasowania rozwiązań do różnej skali w Europie.

Zrozum, dopasuj, użyj ponownie

Trzy zasady kierujące naszym podejściem - zrozum, dopasuj i użyj ponownie - pochodzą z danego procesu pilotażowego ukończonego w 2015 roku.

Doświadczenie projektu wykazało, że pełne zrozumienie dobrej praktyki jest warunkiem koniecznym skutecznego transferu. Chociaż praktyka sprawdza się w jednym mieście, to w innym miejscu może już nie sprawdzić się tak dobrze. Istnieje wiele barier procesu transferu - rządowe, polityczne i finansowe, które nie zostaną w pełni rozpoznane bez głębokiego zrozumienia modelu dobrej praktyki.

Na początku powstanie pula europejskich dobrych praktyk. Każda z nich zostanie przeanalizowana, opisana i szeroko opublikowana. Miasta Działania i Rezyliencyjne będą miały szansę na zdobywanie uznania swoich działań na szczeblu europejskim, gdy będą je doskonalić i poprawiać, korzystając z wiedzy URBACT. Znajdą się one również na funkcji mentora i i lidera sieci transferu, angażując miast zainteresowane adaptacją rozwiązań.

Co dalej?

W jaki sposób miasta mogą wziąć udział? W grudniu 2016 roku zostanie uruchomiony pierwszy nabór do sieci dobrych praktyk. Jego celem będzie wyłonienie dobrych praktyk, które odnoszą się do rozwiązywania złożonych wyzwań środowiska miejskiego za pomocą zintegrowanego i aktywnego podejścia do rozwiązywania problemów.

Dalszymi z powyższych, nabór na stworzenie sieci transferu oraz serwisu w 2017 roku. W celu uzyskania więcej informacji proszę skontaktować się z www.urbact.eu lub napisać @urbact na Twitterze.

Gotowi na przyszłość? Rezyliencja miejska w praktyce

Artykuł źródłowy:

<http://urbact.eu/ready-future-urban-resilience-practice>

Rezyliencja miejska jest zdolnością systemów miejskich, społeczności, jednostek, organizacji i przedsiębiorstw do wyjścia z kryzysu, utrzymania swoich funkcji i reakcji po takich wydarzeniach jak różnego typu szkoki i kryzysy, niezależnie od ich wpływu, częstotliwości i mocy. Kiedy ekologiczne lub ludzkie systemy tracą swoją rezyliencję, stają się bardziej podatne na niekwalifikujące się zmiany, które w przyszłości nie przyniosłyby negatywnych konsekwencji. Okładkowo, taka sama ilość deszczu może mieć zróżnicowany wpływ na grupę sąsiadujących miast, jeśli jeden z nich zdolny jest wybudować w przetrzenie zielone, bez zwrócenia uwagi na kwestię retencji wody czy zdolności absorpcyjnej terenu.

Resilient Europe jest URBACTowską Siecią Planowania Działań, która łączy 11 europejskich miast działających na rzecz rezyliencyjnej. Sieć zajmuje się tematem przekształcenia miast w kierunku zwiększenia jego rezyliencji w lokalnych kontekstach oraz metodach uczenia tych przekształceń procesem prawdziwego zbrojowania.

Sieć koordynowana przez Rotterdam, merytorycznie wspierana przez Niki Frantzeskaki, pracownika naukowego Dutch Research Institute for Transitions (DRIFT), Erasmus University Rotterdam stawia przed sobą bardzo ambitne zadanie.

Partnerzy sieci Resilient Europe widzą rezyliencję miejską jako wiodącą rolę. W celu osiągnięcia inspiracji europejskie miasta. W skrócie sieć koncentruje się na czterech szerokokich tematach:

- krajobraz i ekosystemy miejskie,
- infrastruktura i usługi,
- ludzie i społeczności,
- instytucje i zarządzanie.

Rezyliencja i zintegrowany rozwój miast

Chociaż zjawisko rezyliencji było badane już w wielu złożonych systemach społeczno-ekologicznych, dopiero w ostatnim czasie odniesiono je do kontekstu miast. Sama idea rezyliencji jest przydatna szczególnie wtedy, kiedy rozpatrujemy ją wspólnie ze zintegrowanym rozwojem miast, ponieważ pomaga ona spojrzeć na miasto jako na wielopodwarowy, wzajemnie powiązany system. Analizując rezyliencję systemów miejskich, należy wziąć pod uwagę jej społeczne, gospodarcze i ekologiczne aspekty, jak również te, które odnoszą się do technologii, kultury i instytucji.

Rezyliencja jest również zbliżona do pojęcia zintegrowanego rozwoju miejskiego poprzez swoją koncentrację na procesie. Nie da się go prostu otwierając "więcej tego samego", zwiększając ryzyko utknięcia w sytuacji, w której system miejski nie będzie w stanie się zmienić ze względu na ogromną ilość utynionych pieniędzy w istniejącej infrastrukturę, zwykłej praktyki oraz silną presję instytucjonalną. Do typowych przykładów tego rodzaju infastruktury budowanej należy coraz większa ilość dróg mających rozwiązać problemy z ich przepustowością oraz powiększanie wałów żeby zapobiec powodziom.

Miasta poddane presji

Miasta są wrażliwe na różnego typu szkoki i presje, które niszczą istniejące struktury społeczne, gospodarcze czy techniczne. Szoki to nagle wydarzenia o istotnym wpływie na otoczenie - np. powodzie, trzęsienia ziemi, pożary, ale zdarzają się także i takie, których przyczyną jest człowiek - np. atak terrorystyczny na dużą skalę. Presja to natomiast długotrwały proces, który osłabia społeczno-ekonomiczne i fizyczny wymiar miasta, np. wysokie bezrobocie, korupcja, nieefektywny system gospodarki odpadami.

Jednaniem miast - partnerów sieci Resilient Europe - zidentyfikowało kilka częstych elementów nacisku, względem których - w ramach projektu - będzie można zaplanować konkretne działania. Zakres zidentyfikowanych elementów nacisku polegał na czynnikach społecznych i kulturalnych - takich jak bezrobocie czy ubóstwo miejskie, poprzez społeczno-technologiczne (np. wykluczenie cyfrowe), po społeczno-ekologiczne, takie jak zmiana klimatu, czy efekty zdrowotne związane z zanieczyszczeniem powietrza. Część z nich jest lokalnym prężeniem zmian odnoszących się do całego globu, np. gospodarka poprzemysłowa lub kryzys kapitalizmu.

Wyzwaniem jest rozpoznanie w jaki sposób z różnych rodzajów presji są ze sobą powiązane i w jaki sposób wypracować działania nakierowane na jedną z nich mając pozytywny wpływ także na pozostałe.

Z czego się składa rezyliencja miejska

W związku z powyższym, wyraźnie widać, że koncentracja na integrowaniu i wzajemne powiązania są budowane w rezyliencyjnym mieście. Wzrostem bardziej rezyliencyjnego miasta wymagają od miasta działania w poprzek różnych wymiarów, wzmożenia systemu: społecznego oraz naturalnego, fizycznego, jak również instytucjonalnego:

- społeczna (ludzka) rezyliencja jest tym, co zwykle określamy pojęciem "silnej społeczności" i oznacza zdolność ludzi do samoorganizacji, do mobilizowania swoich umiejętności i zdolności oraz kierowania się solidarnością;
- rezyliencja w kontekście przestrzeni odnosi się do naturalnego i fizycznego kształtu miasta, oznacza zdrowe ekosystemy miejskie, a także silną infrastrukturę zdolną do adaptacji;
- instytucjonalny kontekst rezyliencyjny mieście jest tworzenia poprzez nowy typ przywództwa w sektorze publicznym, uwzględniający zdolność do kształtowania politycznych partnerstw opartych na zaufaniu oraz myślenia międzysektorowego, różnoskalowego, a także eksperymentowania z nowymi rozwiązaniami.

Miejskie żywe laboratorium - współtworzenie zmiany?

Jak zacząć realizację tak złożonej idei jak rezyliencja miejska? Miasto uczestniczące w sieci Resilient Europe rozpoczyna od tzw. miejskiego żywego laboratorium - eksperymentu osadzonego w danej przestrzeni miejskiej, utworzonej po to, by połączyć różnych interesariuszy wokół wspólnego tematu. To, co odróżnia miejskie żywe laboratorium od innych typów interwencji to koncentracja na otwartym procesie uczenia się i innowacyjności, zapewniając możliwości do kwestionowania istniejących założeń, hierarchii i praktyk. Przykłady poniżej ilustrują w jaki sposób koncepcja ta jest wdrażana na poziomie lokalnym.

Antwerpia - Sint-Andries rezyliencje klimatycznej

Dla miasta [Antwerpia](#) (Belgia) rezyliencja miejska dostarcza ramy dla integracji społeczności i przestrzeni w procesie rozwoju polityki adaptacji do zmian klimatycznych. W ramach uczestnictwa w sieci Resilient Europe oraz kolejnej edycji [StadsLab 2050](#), antwerskiej platformy współtworzenia miast, miasto przeprowadziło żywe laboratorium miejskie w dzielnicy Sint-Andries. Dzielnicą ta uszukując rezyliencję klimatyczną będzie oferowała przestrzeń dla rozpoczęcia działania inicjatyw obywatelskich i organizacji młodzieżowych, które w w współpracy z samorządem będą wspólnie tworzyć, projektować, uczestniczyć w procesie eksperymentowania z miastem. Reinhilde Schmit - kierownik projektu Sint-Andries stwierdza: "Jako miasto nie jesteśmy w stanie wdrożyć wszystkich potrzebnych działań, aby móc zredukować negatywny wpływ zmian klimatycznych na życie w mieście. Potrzebna jest też pomoc społeczności miejskiej mamy nadzieję na przekonanie jej jak również innych partnerów do podjęcia działań".

[Tutaj](#) dowiesz się w jaki sposób Antwerpia eksperymentuje z zielonymi salonami.

Saloniki: budowa rowerowej sieci

Miasto Saloniki poszukuje nowych sposobów zintensyfikowania ruchu rowerowego, co może przyczynić się do zmniejszenia presji środowiskowej i promocji zdrowego, bardziej przyjaznego miasta. Mimo przyjemnej temperatury panującej przez niemal cały rok, większość Greków nie uważa roweru za środek transportu. Saloniki zdecydowały się to zmienić wprowadzając w lokalnym interesariuszami. Istotną jest zmiana mentalności i dostarczenie nowej infrastruktury rowerowej dostępnej także w centrum miasta, takiej jak wypożyczalnie rowerów, ich wspólnie eksploatację, dostępność rowerów z napędem elektrycznym. Według George'a Dimitelosa, miejskiego radnego odpowiedzialnego za kwestie transportowe i politykę parkingową, istnieje duża zainteresowanie społeczności lokalnej w zakresie roweru: "Ludzie widzą, że jest istotną wola polityczną w rozwijaniu tego tematu i że nie chodzi wyłącznie o umieszczenie go na liście zadań i ciagle debatowanie na ten temat..."

[Tutaj](#) znajdziesz więcej informacji o działaniach Salonik w celu poprawy warunków przemieszczania się po mieście rowerem.

Sieć Resilient Europe rozpoczęła swoją działalność we wrześniu 2015 r. i będzie działała do maja 2018 r. Liderem sieci jest Rotterdam, a ekspertem wspierającym Niki Frantzeskaki, zastępcą adiunktów w Jednostce Zarządzania Zrównoważonych Przekształceń, DRIET, na Uniwersytecie Erasmus w Rotterdamie.

Aby śledzić bieżące informacje o postępach sieci zapraszamy do regularnych odwiedzić strony internetowej [Resilient Europe](#) i śledzenia @resilienturope na Twitterze.

Powyzszy artykuł został napisany w oparciu o artykuł "Urban Resilience: A concept for co-creating cities of the future", autorstwa [Niki Frantzeskaki](#).

[Ania Rok](#)

Tłumaczenie i redakcja biuletynu:
Aldo Vargas-Telmajer - koordynator
Karol Bury
Małgorzata Sürmecz

URBACT to europejski program wymiany doświadczeń i wyników badań, promujący zrównoważony rozwój miast.

URBACT umożliwiła miastom współpracę na rzecz opracowywania rozwiązań głównych problemów miast, podkreślając rolę, jaką odgrywają miasta w stawianiu czoła coraz bardziej kompleksowym wyzwaniom społecznym. Program pomaga miastom w szukaniu rozwiązań pragmatycznych, nowych i zrównoważonych oraz integrujących aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

URBACT umożliwiła miastom wymianę przykładów dobrej praktyki i wniosków z wdrażania projektów w środowiskach wszelkiego rodzaju fachowców, zaangażowanych do realizacji polityki miejskiej w całej Europie.

W programie URBACT uczestniczy 550 miast, 29 krajów i 7.000 aktywistów.

www.urbact.eu/projekt
www.urbact.pl

Copyright © 2017 Krajowy Punkt URBACT, All rights reserved.